

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šventasis Raštas graikiškai: analizė ir interpretacija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
lekt. Dalia Andziulytė, dokt. Gražina Kelmelytė	VU Filologijos fakulteto Klasikinės filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis (individualios studijos)

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti: literatūros tyrėjo kompetenciją: Šv. Rašto graikiškų tekstų korpusų pažinimą; gebėjimą analizuoti ir interpretuoti Šv. Rašto tekstus tekstologiniu, literatūriniu, kultūrologiniu aspektais. Tarpkultūrinę kompetenciją ir kritinį mąstymą: gebėjimą atpažinti antikinės, judėjų ir krikščionių kultūrų elementus, interpretuoti šių kultūrų sankirtas.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Pažins Šventojo Rašto struktūrą, svarbiausius tekstų istorijos momentus, istorines-kultūrines aplinkybes.	Įtraukianti paskaita, probleminis dėstymas, diskusija.	Egzaminas: testas (uždari ir atviri klausimai). Teksto fragmento analizė ir interpretacija
Žinos svarbiausius Biblijos naratyvus, gebės atpažinti juos literatūroje ir vizualiniame mene.	Įtraukianti paskaita, probleminis dėstymas. Tekstų analizė.	Egzaminas: testas (uždari ir atviri klausimai). Teksto fragmento analizė ir interpretacija
Gebės ieškoti tekstinių sąsajų Šv. Rašto tekstuose, išvelgti palyginamus aspektus antikinėje literatūroje.	Įtraukianti paskaita, probleminis dėstymas. Tekstų analizė.	Egzaminas: testas (uždari ir atviri klausimai). Teksto fragmento analizė ir interpretacija
Įgis žinių apie Šv. Rašto komentarų ir tyrimų literatūrą. Žinos biblistikos sąvokas, aktualiausias tyrimų problemas. Gebės kritiškai vertinti Šv. Rašto vertimus ir interpretacijas.	Įtraukianti paskaita, probleminis dėstymas, diskusija.	Egzaminas: testas (uždari ir atviri klausimai). Teksto fragmento analizė ir interpretacija

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
I d. Senasis Testamentas									
1. Tekstų istorija, tekstologija. Tanacho (Hebrajų Biblijos) formavimosi ir kanonizacijos etapai. Tanacho šaltiniai (Masoretų, Kairo, Kumrano manuskriptai). Septuagintos (LXX) vertimo mitas ir istorinės aplinkybės. Septuagintos korpusas, jo formavimosi etapai. Septuagintos šaltiniai. Septuagintos revizijos ir kiti Hebrajų Biblijos vertimai graikų kalbą. Origeno Hexapla. Septuagintos vertimo technikos ar „stiliai“. Pagr. LXX leidimai (Rahlfs' o Septuaginta, Getingeno projektas). LXX knygos, jų žanrai. Tanacho ir Septuagintos struktūriniai ir turinio skirtumai. Deuteroninės knygos ir fragmentai. Šventraščio vertimo statusas judaizme ir krikščionybėje. Judėjų ir krikščionių Biblijos komentarų tradicija. Septuagintos įtaka NT tekstams.	3		1				4	5	Šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas.
2. Biblinės istorijos apybraiža. Biblinė geografija. Jeruzalė kaip pasaulio centras. Biblinė ir istorinė chronologija. Pagrindiniai ST naratyvai, centriniai įvykiai, simbolinės figūros: a) Nuo pasaulio sukūrimo iki istorinės valstybės. b) Jungtinė karalystė ir jos skilimas. Pirmosios šventyklos periodas ir Babilono tremtis. c) Antrosios šventyklos periodas. Palestina ir žydų diaspora helenistiniu laikotarpiu. Makabėjų sukilimas ir Hasmonėjų valdymas. Judėjų religinė-politinė diferenciacija 3-1 a. pr. Kr. Žydų rezistencijos fenomenas (Egipto, Asirijos, Babilono, medų-persų, Aleksandro ir diadochų, romėnų dominavimo laikotarpiai).	3		1				4	10	
3. Problemos, leitmotyvai.									
Dievo raiška ir monoteizmo problema ST. Religinis ir filosofinis monoteizmas. Šėtonas ir angelai ST. Rojus ir nuopolis. Kaltės ir atgailos žemė. Šeolas. Aukos samprata ir aukų rūšys ST.	1		1				2	9	Šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas. Teksto fragmentų analizė.
ST Sandoros (Nojaus, Abraomo, Mozės, Dovydo). „Mozės įstatymas“. Senoji ir Naujoji Sandora. Išrinktosios tautos ir pažadėtosios žemės sampratos judaizme ir krikščionybėje.	1		1				2	9	
Žydų visuomenės ir kultūros unikalumas. Religijos ir politikos jungtis, institucijų raida. Svarbiausios religinės šventės, jų ištakos Biblijoje. Levitai ir kunigų luomas. Šventykla ir sinagogos; sinedrionas. Aarono ir Dovydo giminė. Pateptieji kunigai ir karaliai. Mesijo samprata ir jos raida ST tekstuose.	1		1				2	9	
„Šiapus“ ir „anapus“ ateities vizijos ST. Pranašų figūros, jų vaidmuo, pranašysčių kontekstai ir intencijos. Pranašavimas žydų ir graikų-romėnų kultūroje. Apokaliptinė poetika.	1		1				2	9	
II d. Naujasis Testamentas									
1. Tekstų istorija, tekstologija. Naujojo Testamento knygos ir jų žanrai, kilmės problematika. NT kanonizacija. NT šaltiniai (ankstyviausi kodeksai ir papirusai). Svarbiausi NT leidimai.	1		1				2	4	Šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas.
2. Sinoptinės evangelijos, Q šaltinis. Evangelija pagal Tomą. Karalystės laukimas ir mesianizmas 1-2 a. Istorinis Jėzus.	1		1				2	10	Šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas. Teksto fragmentų analizė.

3. Evangelija pagal Joną. Pauliaus laišakai, Apaštalų darbai.	1		1				2	10
4. Blogio problema, nuodėmės samprata, pragaro vaizdiniai. Kristaus kančios reikšmė. Prisikėlimo perspektyvos. Apreiškimas Jonui ir apokrifinės apokalipsės. Eschatologija NT.	1		1				2	10
5. Apokrifika ir heterodoksinė krikščionybė. Gnosticizmas.	1		1				2	4
6. Helenistinės filosofijos įtaka Naujajam Testamentui.	1		1				2	4
7. Apologetinės ir komentarinės krikščionių literatūros pradžia, svarbiausi autoriai.	1		1				2	4
8. Šiuolaikinė Naujojo Testamento recepcija, aktualiausias problemos. Moterys Naujajame Testamente. Naujasis Testamentas kaip pamatinis Vakarų kultūros tekstas.	1		1				2	4
Iš viso	16		16				32	101

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Egzaminas:		sesijos metu	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių.
Testas iš viso kurso medžiagos (uždari ir atviri klausimai)	60 %		9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių.
Teksto fragmento analizė (veikalo nustatymas, realiųjų, sąvokų, žodžių semantikos paaiškinimas; teksto prasmės interpretacija).	40%		8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių.
			7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių.
			6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių.
			5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių.
			4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Ed. Nestle, E. & E.; Aland, B & K., al. (Institute for New Testament Textual Research)	2012 (28 ed.)	<i>Novum Testamentum Graece: The Scholarly Edition of New Testament Greek</i> ¹		Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft
Ed. Rahlfs, A., Hahnhart, R.	2006 (2nd rev. ed.)	<i>Septuaginta</i>		Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft
Vert. A. Rubšys, Č. Kavaliauskas	1998 / 1999 (katal. ir oikum.)	Biblija.lt: Šventasis raštas lietuviškai ²		https://biblija.lt/

¹ Semestro metu nurodomi tekstų leidimai, komentarai ar studijos, skirtos atskiroms Naujojo ir Senojo Testamento dalims.

² arba kiti Biblijos vertimai į lietuvių ir kitas aktualias kalbas. Rekomenduojamas vertimų lyginimas.

Sacrosancti oecumenici concilii Vaticani ii ratione habita, iussu Pauli PP. VI recognita, auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgata		Nova Vulgata: Bibliorum Sacrorum Editio		https://www.vatican.va/arc/hive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_index_lt.html
I. W. Scott, K. M Penner, D. M. Miller (eds.)	2006-2014	The Online Critical Pseudepigrapha		https://pseudepigrapha.org/
Aitken, J. K.	2015	<i>T&T Clark Companion to the Septuagint</i>		Bloomsbury: T&T Clark
Porter, S. E.	2002	<i>Handbook to Exegesis of the New Testament</i>		Leiden: Brill
Theissen, G.	2003	<i>The New Testament. History, Literature and Religion</i>		London and New York: T&T Clark
Schnelle, U.	2007	<i>Theology of the New Testament</i>		Grand Rapids, Michigan: Baker Academic
Zimmerli, W.; transl. Green, D. E.	1972; transl. ed. 1978-2000	<i>Theology of the Old Testament in Outline</i>		Edinburgh: T&T Clark
Papildoma literatūra				
Law, T. M.	2013	<i>When God Spoke Greek: The Septuagint and the Making of the Christian Bible</i>		Oxford University Press
Ed. Aitken, J. K; Paget, J. C.	2014	<i>The Jewish-Greek Tradition in Antiquity and the Byzantine Empire</i>		Cambridge University Press (USA)
Gruen, E. S.	2002	<i>Jews amidst Greeks and Romans</i>		Cambridge (Massachusetts), London: Harvard University Press
Esler, P. E.	1994	<i>The First Christians and Their Social World</i>		London and New York, Routledge
Brown, P.	1988	<i>The Body and Society. Men, Women, and Sexual Renunciation in Early Christianity</i>		New York: Columbia University Press
Brakke, D.	2010	<i>The Gnostics. Myth, Ritual and Diversity in Early Christianity</i>		Cambridge, Massachusetts; London, England: Harvard University Press
Seim, T. K., Økland J.	2007	<i>Metamorphoses. Resurrection, Body and Transformative Practices in Early Christianity, 7 eds.</i>		Berlin: de Gruyter
Ed. Price, J. J.; Berthelot, K.	2020	<i>The Future of Rome: Roman, Greek, Jewish and Christian Visions</i>		Cambridge University Press